

Úvodní stránka>Soudní řízení>Občanskoprávní věci>Který soud je příslušný?

Který soud je příslušný?

Litva

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

V § 12 zákona o soudech (*Lietuvos Respublikos teismų įstatymas*) je zakotvená jednotná soustava soudů, která se skládá ze soudů s obecnou příslušností a specializovaných soudů.

Soudy s obecnou příslušností (soudy prvního stupně – okresní a krajské soudy) projednávají všechny občanskoprávní věci související s občanským, rodinným, pracovním právem, duševním vlastnictvím, úpady, restrukturalizací nebo jiných soukromých vztahů. Tyto soudy rovněž projednávají věci v mimořádném soudním řízení a rozhodují o návrzích týkajících se přijetí a vykonání rozsudků zahraničních soudů a rozhodčích soudů v Litevské republice (§ 22 občanského soudního řádu (*Civilinio proceso kodeksas*)).

Specializované soudy, tj. správní soudy (krajské správní soudy), projednávají správní spory vyplývající z právních vztahů správní povahy.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Navrhovatel může podat žalobu k soudu podle vlastního výběru, a to v souladu s těmito podmínkami:

žalobu proti žalovanému, jehož místo pobytu je neznámé, lze podat soudu podle místa, kde se nachází jeho majetek, nebo podle posledního známého místa pobytu;

žalobu proti žalovanému, který nemá místo pobytu v Litevské republice, lze podat soudu podle místa, kde se nachází majetek, nebo podle posledního známého místa pobytu v Litevské republice;

žalobu o přiznání výživného a určení otcovství lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele;

žalobu na náhradu škody za újmu na zdraví, včetně zabití, lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele nebo místa, kde došlo ke vzniku škody;

žalobu na náhradu škody na majetku lze podat soudu podle místa pobytu (sídla) navrhovatele nebo místa, kde došlo ke vzniku škody;

žalobu na náhradu škody způsobené v důsledku nezákonného odsouzení, neoprávněného uplatňování opatrovnických opatření, neoprávněného omezování osobní svobody, neoprávněného uplatňování procesních omezujících prostředků nebo nezákonné vazby jako zajišťovacího institutu, nezákonného zadržení či uplatnění donucovacích prostředků nebo nezákonného potrestání správního deliktu, jakož i v z důvodu újmy, který vznikla v důsledku protiprávního jednání soudce nebo při projednávání občanskoprávního sporu, lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele;

žalobu týkající se dohody/smlouvy, která specifikuje místo plnění, lze také podat soudu podle místa plnění uvedeného v této dohodě/smlouvě;

žalobu týkající se jednání ve funkci poručníka, opatrovníka nebo správce majetku lze také podat soudu podle místa pobytu (sídla) poručníka, opatrovníka nebo správce majetku;

žalobu týkající se spotřebitelských smluv lze také podat soudu podle místa pobytu spotřebitele;

žalobu týkající se činnosti pobočky právnické osoby lze také podat soudu podle sídla pobočky;

žalobu na náhradu škody způsobené v důsledku kolize lodí a vymáhání náhrady za pomoc a záchranu na moři, včetně veškerých dalších sporů vyplývajících z právních vztahů v oblasti námořní dopravy, lze také podat soudu v místě, kde se nachází plavidlo nebo přístav registrace plavidla žalovaného.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Občanskoprávní věci projednávají okresní a krajské soudy v prvním stupni (§ 25 občanského soudního řádu).

Na základě obecného pravidla zakotveného v tomto řádu projednávají všechny občanskoprávní věci okresní soudy. Existuje také výjimka z tohoto obecného pravidla, že určité věci spadají do příslušnosti krajských soudů nebo do výlučné příslušnosti Krajského soudu ve Vilniusu.

To závisí na hodnotě sporného nároku, na základě které občanskoprávní věci týkající se nároků převyšujících částku 150 000 LTL – s výjimkou věcí souvisejících s rodinnými a pracovněprávními vztahy a věcí souvisejících s náhradami za nemajetkovou újmu – projednávají krajské soudy.

Příslušnost nezávisí pouze na sporném nároku.

Krajské soudy projednávají v prvním stupni také tyto občanskoprávní věci:

věci týkající se právních vztahů vyplývajících z autorského práva;

věci týkající se právních vztahů vyplývajících z veřejných soutěží;

věci týkající se úpadku nebo restrukturalizace, s výjimkou věcí týkajících se úpadku fyzických osob;

věci, kde je jedna ze stran cizím státem;

věci založené na nárocích týkajících se povinného prodeje akcií (podílů, účastí);

věci založené na nárocích týkajících se vyšetřování činnosti právnické osoby;

věci týkající se náhrady za majetkovou a nemajetkovou újmu vyplývající z uznávaných práv pacientů;

9) ostatní občanskoprávní věci, které podle zvláštních zákonů musí projednat krajské soudy v prvním stupni.

Krajský soud ve Vilniusu má výlučnou příslušnost jako soud prvního stupně v těchto občanskoprávních věcech:

věci týkající se sporů podle zákona o patentech (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*);

věci týkající se sporů podle zákona o ochranných známkách (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*);

věci týkající se osvojení občana Litvy s místem pobytu v Litevské republice na základě žádosti cizích státních příslušníků;

jiné občanskoprávní věci, které podle zvláštních zákonů spadají do výlučné příslušnosti Krajského soudu ve Vilniusu jako soudu prvního stupně.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Žaloba se podává k soudu podle místa pobytu žalovaného. Žaloba proti právnické osobě se podává k soudu podle sídla právnické osoby uvedeného v Rejstříku právnických osob. Je-li žalovaným stát nebo obec, žaloba se podává k soudu podle sídla instituce, která zastupuje stát nebo obec.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Navrhovatel má právo si vybrat mezi několika soudy příslušnými rozhodovat v dané věci.

Strany se také mohou dohodnout, ke kterému soudu by měla být žaloba podána. Podle ustanovení § 32 občanského soudního řádu strany mohou změnit místní příslušnost své věci na základě vzájemné dohody, ale na základě dohody stran nelze změnit výlučnou příslušnost soudu nebo skutkovou podstavu věci.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Jak je uvedeno v § 30 občanského soudního řádu, navrhovatel si může vybrat, který soud je příslušným v těchto věcech:

žalobu proti žalovanému, jehož místo pobytu je neznámé, lze podat soudu podle místa, kde se nachází jeho majetek, nebo jeho posledního známého místa pobytu;

žalobu proti žalovanému, který nemá místo pobytu v Litevské republice, lze podat soudu podle místa, kde se nachází jeho majetek, nebo soudu podle posledního známého místa pobytu v Litevské republice;

žalobu týkající se činnosti pobočky právnické osoby lze také podat soudu podle sídla pobočky;

žalobu o přiznání výživného nebo určené otcovství lze také podat soudu podle místa pobytu navrhovatele;

žalobu na náhradu škody za újmu na zdraví, včetně zabití, lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele nebo místa, kde k újmě došlo;

žalobu o náhradu škody na majetku lze podat podle místa pobytu (sídla) navrhovatele nebo místa, kde došlo ke vzniku škody;

žalobu na náhradu škody způsobené v důsledku nezákonného odsouzení, neoprávněného uplatňování opatrovnických opatření, neoprávněného omezování osobní svobody, neoprávněného uplatňování procesních omezujících prostředků nebo nezákonné vazby jako zajišťovacího institutu, nezákonného zadržení či uplatnění donucovacích prostředků nebo nezákonného potrestání správního deliktu, jakož i v z důvodu újmy, který vznikla v důsledku protiprávního jednání soudce nebo při projednávání občanskoprávního sporu, lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele;

žalobu na náhradu škody způsobené v důsledku kolize lodí a vymáhání náhrady za pomoc a záchranu na moři, včetně veškerých dalších sporů vyplývajících z právních vztahů v oblasti námořní dopravy, lze také podat soudu v místě, kde se nachází plavidlo nebo přístav registrace plavidla žalovaného;

žalobu týkající se dohody/smlouvy, která specifikuje místo plnění, lze také podat soudu podle místa plnění uvedeného v této dohodě/smlouvě;

žalobu týkající se jednání ve funkci poručníka, opatrovníka nebo správce majetku lze také podat soudu podle místa pobytu (sídla) poručníka, opatrovníka nebo správce majetku;

žalobu týkající se spotřebitelských smluv lze také podat soudu podle místa pobytu spotřebitele;

Kromě toho může být žaloba proti několika žalovaným s místem pobytu nebo nacházejícím se na různých místech podána soudu podle místa pobytu nebo sídla jednoho z žalovaných, a to dle volby navrhovatele (§ 33 odst. 1 občanského soudního řádu).

Žalobu týkající se dohody/smlouvy uvádějící místo plnění lze také podat soudu podle místa pobytu nebo sídla jednoho žalovaného nebo soudu podle místa plnění této dohody/smlouvy, a to dle volby navrhovatele. Žalobu týkající se spotřebitelských smluv lze podat soudu podle místa pobytu nebo sídla žalovaného nebo spotřebitele.

Žalobu týkající se přiznání výživného lze podat soudu podle místa pobytu nebo sídla žalovaného nebo navrhovatele, a to dle volby navrhovatele.

Občanskoprávní žalobu na náhradu škody v trestní věci lze podat k projednání v souladu s pravidly pro příslušnost uvedenými v občanském soudním řádu, pokud nárok nebyl uplatněn nebo vyřízen v rámci trestního řízení.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

V § 31 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu jsou stanoveny následující výjimky z obecného pravidla místní příslušnosti, které jsou pro závazné pro navrhovatele, který zahajuje soudní řízení:

pro žaloby týkající se věcných práv k nemovitostem, užívání nemovitosti, kromě návrhů na vypořádání majetkových vztahů manželů v rozvodovém řízení, a zrušení zajištění nemovitosti nemovitostí je příslušný soud v místě, kde se nemovitost nebo její hlavní část nachází.

Pro žaloby věřitelů v případě dědění podané dříve, než dědici přijmou své dědictví je příslušný soud v místě, kde se nachází pozůstalost nebo její hlavní část. Je také nutné poznamenat, že v souladu s § 33 odst. 2 až 4 občanského soudního řádu Litevské republiky:

protižalobu, bez ohledu na to, kde je v daném případě příslušnost, je nutné podat u soudu, který projednával původní žalobu. Pokud se zvýšila hodnota žalobního nároku, došlo ke změně předmětu řízení nebo pokud podání protižaloby povede ke změně soudu s příslušností na základě předmětu sporu, musí soud, který projednával původní žalobu rozhodnout o všech otázkách souvisejících s žalobou (protižalobou) a rozhodnout celý případ ve věci samé.

Pokud má být některá z žalob navrhovatele podána podle pravidel výlučné příslušnosti, musí být celá žaloba podána v souladu s těmito pravidly.

Pokud některá z žalob navrhovatele spadá do příslušnosti krajského soudu, celou žalobu musí projednat krajský soud.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Strany sporu mohou změnit místní příslušnost věci na základě vzájemné písemné dohody. Strany však nemohou na základě dohody změnit působnost soudu, která se určila na základě pravidel výlučné příslušnosti pro předmět věci (§ 32 občanského soudního řádu).

Příslušnost projednat případ může být ve výjimečných případech odůvodněna účastí žalovaného.

Soud může věc postoupit jinému soudu, pokud si žalovaný, jehož místo pobytu nebylo známo, požádá o postoupení věci soudu v místě jeho bydliště (§ 34 odst. 2 bod 2 občanského soudního řádu).

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Specializované správní soudy v Litevské republice neprojednávají občanskoprávní, obchodní ani rodinné spory. Projednávají věci vyplývající z právních vztahů v oblasti správního práva.

Poslední aktualizace: 21/10/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.